

'New Dawn' er en klatrerose som kan bli minst tre meter høy, Camilla har plantet den inntil hovedhuset mot sør.

POETISKE ROM

Langbordet i hagen på Flekkerøya på Sørlandet byr på spiseplass for mange, ved bålstedet samles familien om kveldene, og under piletreet henter de nye krefter. Glassblåserne Camilla og Jarle har delt hagen opp i flere rom i ulike høyder. Linjene er myke og runde.

Tekst og foto: EVA KYLLAND

Kunstnerisk og naturlig

- Plasser hvor man både kan omgås og filosofere.
- Myke linjer og mange rom.
- Lettstelte plasser, kunstglass og naturmaterialer.

Benken under piletreet har blitt et energipunkt eller hvilested. Der finner Camilla balanse. Mange heller i hagen er funnet i naturen, også benken under hengepilen.

Da det unge paret kjøpte stedet for 14 år siden, våknet Camillas interesse for hage. Hun hadde vokst opp med å nyte dufter og smaker i det grønne hos foreldre og besteforeldre. Det har falt naturlig å forme egen hage sammen med storfamilien, venner har også bidratt mye.

De fjernet det meste i den skrinne, gjen-groddde hagen, som bestod av skråninger og steinfylling. Så fylte de på ny jord, bygget murer og trapper i naturstein, og fylte opp med enda mer jord. På den måten ble det laget nye, forholdsvis flate nivå. Grønne portaler markerer overganger mellom ulike rom. Hellelagte stier inviterer inn. Stauder og enkelte trær danner vegger. Høyere trær omkranser hagen og gjør den privat.

Hagen har estetisk sett blitt mye mer interessant, den er i sin helhet et sted for kontemplasjon, og den fungerer som et ekstra hus for oss, sier Camilla.

Etter hvert har vi funnet ut hva det er naturlig å gjøre i det enkelte rommet. Benken under piletreet har blitt et energipunkt eller hvilested, der jeg ofte sitter litt og lader

opp etter arbeidstid. Der finner jeg balanse.

Om kveldene møtes familien til en prat rundt bålet. Ved langbordet spiser de middag. Der er plass til mange gjester, hagen er en eventyrlig ramme rundt det sosiale livet. I kjøkkenhagen høster de inn mat. Veslebu er et godt sted å ta en kveldsøkt med pc-en. Sommerfugler, humler og masse andre insekter er over alt der blomstene er.

Camilla er opptatt av linjer, hun liker avrundete, organiske former. Det gir hagen en mykhet.

Glass inspirert av natur

Hver kveld hele året farger Camilla og Jarle hagen ved å tenne lys i glasslyktene, som henger spredt rundt på grener.

Det er som å sette musikk til hagen, sier hun. Det sies om kunstglassene våre at de gir noe av samme resonans i betrakteren, som et vakkert musikkstykke. Glassene tilhører en klangverden med mye av den samme styrken og skjørheden som blomster og sommerfugler har.

Fargene på blomster og møbler er lyse, i retning pastell, og i harmoni med glasset.

De siste årene har Knapstad Glass utvidet med tydelig naturinspirert glasskunst, mye blomster og blad.

Vi blir veldig inspirert av å ha en hage som rekreasjonssted hjemme, forklarer Camilla.

Det føles naturlig for familien å leve sammen med dyr. →

HAGEFAKTA

Hagens alder: Camilla og Jarle kjøpte stedet på Flekkerøya på Sørlandet i 1999.

Plassering: Den største delen ligger mot sør, kjøkkenhagen mot øst, hageflekken ved inngangsdøren vender mot nord.

Størrelse: 700–800 kvadratmeter.

Type jord: I utgangspunktet skrinnsandjord, så er det fylt på store mengder hagemiks fra gjenvinningsanlegg.

Klimasone: H2

Mest vellykket: Å dele hagen opp i rom.

Aldri i min hage: Plastmøbler.

Drømmer om: Å bli mer selvforsynt med grønnsaker og dermed få mer helhet i hagedriften.

CAMILLA OM...

Mitt neste prosjekt

Å lage større kjøkkenhage. Den ligger utenfor hagedøren, med kjøkkenet like innenfor.

Min drøm er

En eventyrlig hage som gir rekreasjon og glede både til oss og til gjestene våre. Gode dufter. Frodighet. Lekenhet. Hagen skal uttrykke et overskudd, som vi kan ta med oss når vi går derfra. Der er et samspill mellom hus og hage: Vi spiser økologisk mat, hønene får våre rester, og hagen får kompost fra alle.

Mitt neste innkjøp

Flis til å legge i gangstiene mellom bedene i kjøkkenhagen.

Kan ikke leve uten

Samspillet med andre mennesker.

Mitt største forbilde

Begge bestemødrene mine hadde vakre og praktiske kjøkkenhager og hageområder. De kombinerte nytte og estetikk. Det var en god atmosfære å være i for meg som barn.

1. Veslebu rommer et svalt hagerom. Kantene på hellene i skifer er slått med en hammer, for å fjerne det spisse og rette uttrykket.

2. Hver kveld hele året tenner Camilla lys i glasslyktene, som henger spredt rundt på grener.

3. Et stevnemøte, med mark i nebbet. Den blåmalte benken har Camillas far snekret etter gammel modell, en bursdagspresang hun er glad i og flytter på etter behov.

1.

2.

3.

4.

Foran til venstre står et gjerde, som er flettet av kvister fra et piletre. Storkenebb fyller ut ved bakken.

1. En stubbe og en rund plate er blitt bord. Bak stolen i bambus vokser fagerbusk.
2. Camilla elsker marikåpe i buketter, her sammen med kattemynte. Kunstglasset gør sig fint till bordet.
3. Bålstedet er en gammel smeltedigel for glass fra atelieret.
4. Dina Dusken liker å drikke av fuglebadet.

”Glassene tilhører en klangverden med mye av den samme styrken og skjørheten som blomster og sommerfugler har.”

PLANTER I HAGEN

Staudenes herdighet angis med A–D, se side 65.

- Drue** *Vitis vinifera*, H4.
- Fagerbusk** *Kolkwitzia amabilis*, H5.
- Fløyelstjærebloomst** *Lychnis coronaria*, B.
- Forsythia** *Forsythia suspensa*, H5.
- Gullpil** *Salix sepulcaris*, H5.
- Humle** *Humulus lupulus*, H8.
- Høstfloks** *Phlox paniculata*, B.
- Kattemynte** *Nepeta cataria*, A.
- Klematis** *Clematis*, H6–8.
- Marikåpe** *Alchemilla vulgaris*, A.
- Nyperose** *Rosa canina*, H5.
- Peppermynte** *Mentha x piperita*, B.
- Revebjelle** *Digitalis purpurea*, B.
- Rose** 'New Dawn' *Rosa*, H5.
- Sommerfuglbusk** *Buddleja davidii*, H3.
- Spirea** *Spirea*, H6–8.
- Storkenebb** *Geranium*, A.
- Strandvindell** *Calystegia sepium*, B.

→ - Dyrenes umiddelbare tilstedeværelse kan gi barn en dyp forståelse og respekt for liv. Alle som har vært glad i en hund, vet hvor omsorgsfull og kjærlig trøst den kan gi. Dina Dusken er blandingshund, et høyt elsket medlem av familien. Katten er mer flyktig til stede. Inne lever en undulat, mest utenfor buret. I hagen spaserer fire høner, store og flotte, slik orpington skal være. - Hønene spiser det som blir til overs på kjøkkenet, vi får egg fra dem, og hagen får resten i form av gjødsel, forklarer Camilla. Hønene gjør ikke skade i bedene med blomster, siden der ikke er synlig, svart jord. Hønsegården er laget av stokker fra osp og overgrodd av strandvindell.

En lettstelt hage

Familien flyttet til en hage som manglet nesten alt. De bodde seg inn, ble kjent med landskapet, opplevde hvor det var naturlig

å gå, og endret litt hvert år. Camilla og Jarle liker å følge egne hjerter og skape sin egen stil. Da kjøper de lite nytt.

Paret driver Knapstad Glass (se knapstadglass.no), og de er foreldre til to. Å lage et hjem med en hyggelig hage var et mål helt fra starten.

Blomsterbedene er bygget opp av grønt bunndekke og stauder pluss løkplanter. Alle vekstene trives godt i hagen, da blir de raskt store og krever lite stell. Eneste gjødsel er fra komposten og hønene.

- Der er en del ugress i hagen, som **skvallerkål**. Derfor har vi valgt forholdsvis høye bunndekkende planter, mye **storkenebb** og **marikåpe**. Vi har valgt å spille på lag med ugresset fremfor å bekjempe det. Da slipper vi å irritere oss over det som ikke skulle vært her. **Kattemynte** rager enda høyere og gir en dynefølelse. Dessuten dufter denne urten godt, og sommerfugler liker den. For →

En kveldsprat rundt bålet gjør godt. Fra venstre Henrik, Dina Dusken, Jarle, Camilla og Juni. En oppstammet rose frisker opp i bakgrunnen.

Helt naturlig

Brukte materialer og møbler er skatter, som kan flytte ut i hagen og bli enda vakrere enn før. Det skaper stemning.

En sveitservilla ble revet, Camilla og Jarle fikk ta med seg det de ville derfra. Det ble mye. Bena til langbordet har store dimensjoner, for de kommer fra reisverk og laft. Bordplaten er satt sammen av tykt veggpanel, som er pusset ned, så ulike farger har kommet fram. Til slutt har hele bordet fått et strøk med olje.

– Plate av gulvplanker ville gitt bedre kvalitet, mener Camilla,

– Plankene kunne også vært nye. Eller du kan kjøpe et brukt bord med godt treverk i platen. Mal den flere ganger i ulike farger, og sett i gang med pussemaskin.

Stubbene rundt bålet, og bordbeinstubben lenger nede i hagen kommer fra sveitservillaen. Dette treverket får stå helt ubehandlet. Det gjør også den lille, blå planken som har vært hylle ulike steder i hagen i fem år. Under verandaen til uthuset har de laget et enda røffere uttrykk ved hjelp av kvister og drivved, aldeles naturell. Møblene i manilla, de Camilla og Jarle arvet, har stått i stuer i tyve år, og får nå stå ubehandlet som utemøbler inntil de er aldeles utslitt.

Ellers anbefaler paret noen strøk god båt-maling på all slags bord og stoler i tre, som skal leve utendørs. Bord må i tillegg oljes eller lakkes.

– Jeg steller uskikkelig med møblene, glemmer grunning og blander rester av ulik slags maling, innrømmer Camilla.

Men det blir en helhet, og løsningene er rimelige. Gamle materialer lager stemning.

”Hagen er i sin helhet et sted for kontemplasjon.”

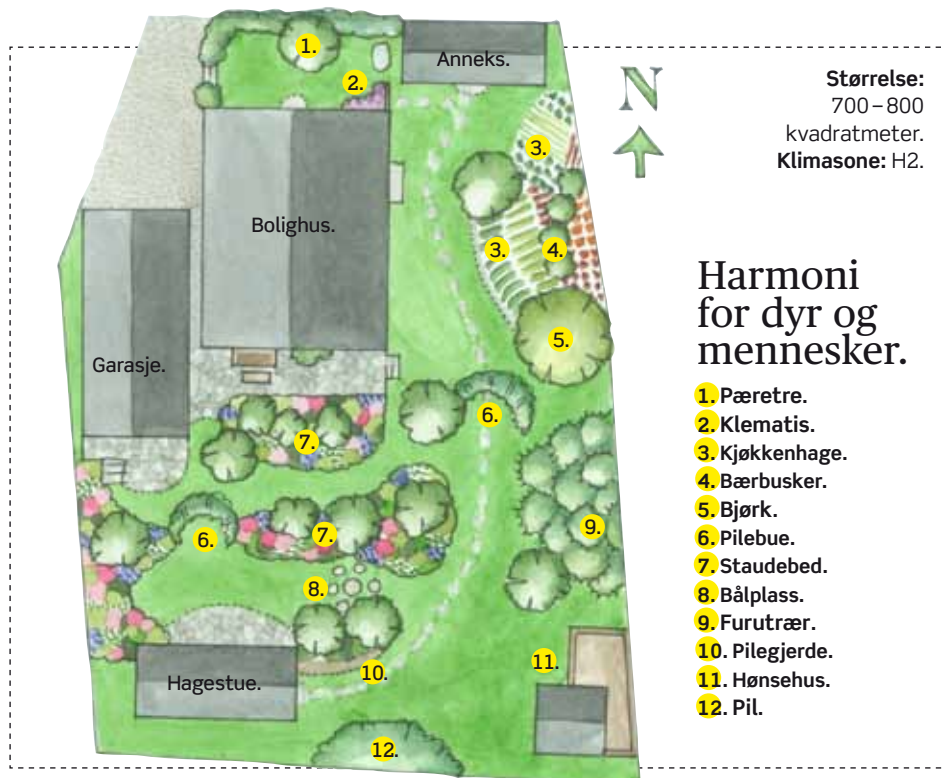
→ at staudene skal komme til sin rett, må de også være høye, forklarer Camilla.

– Hagen vår er på mange måter vedlikeholdsfri, legger hun til.

Sommerstid nyter familien omgivelsene, uten å arbeide. Om våren klipper de ned stauder og beskjerer trær, roser og busker. Skal de anlegge noe nytt eller flytte plan-

ter, skjer det vår eller høst. Da må de også ta inn krukker, møbler og planter, som ikke tåler å stå ute, eller dekke dem til.

Camilla er glad i å bruke naturmaterialer som kan være i hagen hele året, stubber og steinbenker er bra. Dette gir også et mykt inntrykk, og gjør det hyggeligere å pynte ute hele året. ●

Under verandaen på uthuset er kvister festet sammen til en vegg. En klatrende vindrue og en vedpinne fra havet antyder buet portal. Gammel treplate på symaskinbord gir plass til potter.